

NAANTALI

Naantalin vanha pappila / Maarianrinne

Inventointi syksy 2023

FT Kari Uotila

Muuritutkimus Oy

1.12.2023

TIIVISTELMÄ

Muuritutkimus Oy teki arkeologisen inventoinnin Naantalissa Maarianrinteen alueella. Kohteessa on Naantalin vanhan pappilan muinaisjäännösalue. Inventoinnissa oli kaksi tarkastelutasoa joista pääpainopiste oli kaavamuutosalueella joka rajautuu Maariankadun ja Abbedissankadun väliselle jo rakennetulle alueelle.

Tämän alueen lisäksi inventointiin pääpiirteittäin kaavamuutosalueen lähipuistoalueet. Osa näistä alueista on Naantalin vanhan pappilan aluetta, johon liittyviä rakennusjäännöksiä voitiin havaita maastossa. Samoin havaittiin yhden tiepohjan tai muun rakennetun tasanteen osia muinaisjäännöksen alueelta.

Tarkastelualueen pohjoisessa osassa Väinöläntien päässä havaittiin yhden vanhemman rakennuksen perustuksia.

Arkisto ja rekisteritiedot

Kohde	Naantali. Maarianrinne
Muinaisjäännös	Naantalin vanha pappila 1000007366
Tutkimuksen laatu	Arkeologinen inventointi
Ajoitus	Historiallinen aika
Sijainti	ETRS -TM35FIN 6714372.415/ 226175.881
	Korkeus noin 5-15 m mpy (N2000)
Tutkimuslaitos	Muuritutkimus Oy
Vastuullinen johtaja	FT Kari Uotila
Kasvitutkimus	Dos. Terttu Lempiäinen
Projekti	MuTu123046
Kenttätöaika	2.11–3.11.2023
Inventointialue	n. 3 hehtaaria
Tutkimuksen tilaaja	Naantalin kaupunki
Valokuvat	Muuritutkimuksen arkisto MuTu123046Dg
Alkuperäinen raportti	Museovirasto
Raportin kopiot	tilaaja, Turun museokeskus

Aikaisemmat tutkimukset

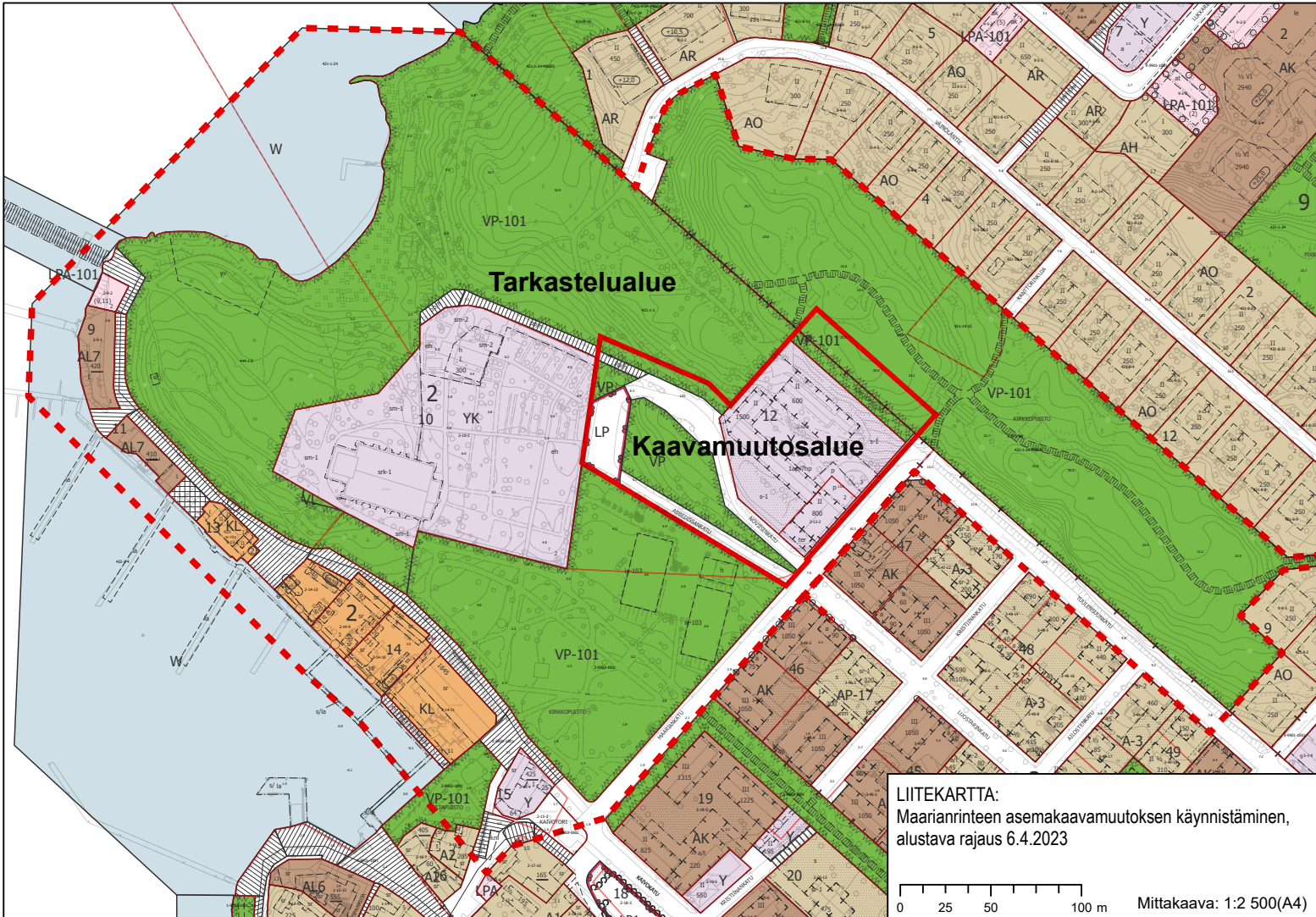
Kari Uotila / Muuritutkimus, Naantalin museo & Museovirasto inventointi 2015

Huomautuksia: Uotila, K. 2015. Naantalin vanhakaupungin kaupunkiarkeologinen inventointi 2015. tilaaja Naantalin museo ja Museovirasto.

Tanja Ratilainen tarkastus 2020

Tanja Ratilainen tarkastus 2021

SIJAINTIKARTTA

Tutkimusalueen sijainti suunnittelukartalla. Inventoinnin varsinainen alue Kaavamuutosalue ja toisena kohteena sitä ympäröivät puistoalueet. Naantalin kaupunki.

SISÄLTÖ

Tiivistelmä

Arkisto- ja rekisteritiedot

Sijaintikartta

Sisältö 1

Johdanto 2

Havainnot 2

1. Naantalin vanha pappila 2

2. Väinöläntie 3

Yhteenveto 4

Liitteet:

1. Kartta

2. Kuvat (MuTu123046Dg_1-4)

RAPORTTI

Johdanto

Muuritutkimus Oy teki Naantalissa Maariankadun ja Abbedissankadun välisellä alueella arkeologisen inventoinnin syksyllä 2023. Hanke käynnistyy loppukesällä 2023 ja kenttätyöt tehtiin alueella olleen kasvillisuuden painuttua kasaan ja runsaan lehtipuupensaikkojen lehdistön pudottua maahan. Kenttätöiden ajankohtana oli marraskuun alkupuoli jolloin oli muutama sula päivä muuten poikkeuksellisen kylmän loppusyksyn aikana. Kenttätyöt tehtiin pääosin aurinkoisena päivänä 2.11.2023. Inventointi keskitettiin tilauksen mukaisesti kaavamuuotosalueelle. Lisäksi inventointiin Naantalin vanhan pappilan nimellä tunnettua muinaisjäännöstä ja sen pohjoispuoleista puistikko/kallioaluetta Väinölöntien eteläpuoleisella alueella.

Osana inventointia kasvitutkija dos Terttu Lempiäinen teki kohteella kasvien kartoituksen, jossa painopiste oli arkeolofyyttikasveissa. Tällaisia oli hajanaisesti pääosassa tarkastelualueita, mutta yhtä selvää arkeofyyttikasvillisuuskeskittymää ei havaittu alkusyksyn tarkastelukäynnillä.

Inventointialueella on laajoja silopintaisia kalliopintoja. Näiden esillä olevia alueita tarkasteltiin marraskuun alun aamupäivän sivuvalossa, mutta selviä kalliohakkausmerkkejä ei havaittu. Pieniä alueita sammalta poistettiin tarkastelussa mutta ei laajoja kallioalueita. Tältä osin havainnointia voi pitää selkeästi otantana, jonka kattavuus on n. 10 % koko kalliopinnasta.

Loppusyksystä 2023 Maanmittauslaitokselta on ollut saatavilla ns. 5 pisteen ilmalaserkeilausaineistot kartta-alueella Turku, johon myös Naantali kuuluu. Inventoinnin osana analysoitiin tämä lidar-aineisto täydellä pistämäärällä. Se toi esiin eri valaistusasetuksilla ja maastomallin analyysillä pääosin samat maastolliset ilmiöt, jotka oli joko selkeästi tai mahdollisesti havaittu jo kenttätutkimuksessa.

Havainnot

1. Naantalin vanhan pappilan alue

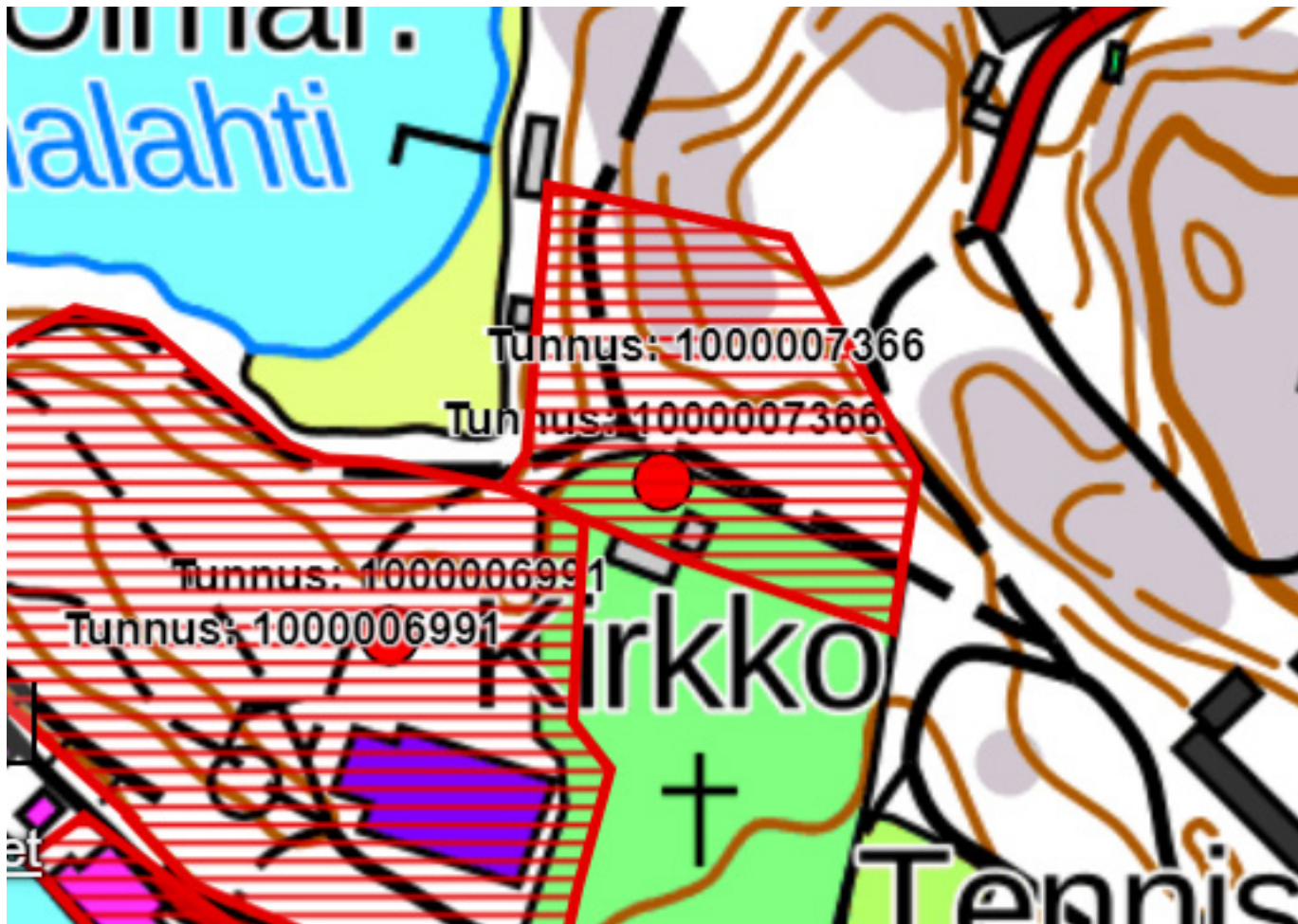
Naantalin vanhan pappilan alueena on muinaisjäännösrekisterissä etelään ja lounaaseen laskeva rinnealue, jolla ei ole varsinaisesti toteutettu arkeologisia kaivauksia. 1990-luvulla alueella suunniteltiin Naantalin kirkon hautausmaan uurnahautausmaan laajennusosaa, mutta siitä luovuttiin juuri mahdollisesti rinteessä sijaitsevan pappilan mahdollisen rakennuskannan vuoksi.

Mäen rinteessä on useita rakennusten perustuspainanteina, jotka ovat selvästi havaittavissa maastossa. Rakennuspainanteita on arviolta kolme mäkeen nousevan polun länsipuolella ja ne ovat olleet tiedossa jo pitkään. Kohde on merkitty A-tunnuksella kartalla 1. (Painanne 1 6714372.415, 226175.881; painanne 2 6714374.874, 226182.570; painanne 3 6714378.519, 226187.407)

Syksyn 2023 maastotarkastuksessa voitiin havaita kellarikuopanteiden itäpuolella lähes itä-länsisuuntainen tieura, joka peittyy suurelta osin kasvillisuuden ja pienten lehtipuiden katveeseen. Tieuran leveys on maastoarvion perusteella n. 3 m. Tieura on havaittavissa myös lidaraineistossa ja sen reunat näkyvät matalina ojanteina analyysiaineistossa. Nykyisellä arkeologisella tiedolla tieuraa ei voida tarkemmin ajoittaa, mutta se liittyy vanhan pappilan muinaisjäännösalueeseen. Kohde on merkitty karttaan 1 tunnuksella B (6714351.756, 226197.950)

2. Väinölöntien lounaiskulmauksen rakenteen perustus

Vanhan pappilan muinaisjäännösalueen ulkopuolella Väinölöntien eteläkulmauksen risteysalueella on kivijalallisen rakenteen jäänteitä. Rakenteesta on jäljellä lounaista ja kaakkoista rakennetta ja todennäköisesti koillinen ja luoteinen osuus ovat jääneet nykyisen tielinjan alle.

Karttakuva 2. Museovirasto. Kiinteät muinaisjäännökset. Naantalin vanhan pappilan muinaisjäännösalue (tunnus 1000007366).

Kohdetta on vaikea ajoittaa ilman tarkempia arkeologisia tutkimuksia, mutta esillä olevien rakenteellisten piirteiden perusteella kyseessä voisi olla suhteellisen nuoren rakenteen perustusosa. Rakenne on merkitty karttaan 1 tunnuksella C. Kohteen mahdollisen seinäliitoksen sijainti 6714386.254, 226245.664.

Yhteenveto

Inventointi tehtiin pääosin kaavamuutosalueella ja sitä ympäröivillä puistoalueilla niiltä osin kun niiden muinaisjäännöslajuutta oli syytä selvittää tarkemmin. Inventoinnin menetelminä oli kohteen kenttädokumentointi, kasvillisuusarviointi ja tulosten analyysi tarkan lidar-aineiston kanssa.

Naantalin vanhan pappilan muinaisjäännösalueelta voitiin todeta useita rakennusten perustuksia ja lisäksi yksi länsi-itäsuuntainen tieuran osuus. Kaikki havaitut rakenteet sijoittuvat nykyisen muinaisjäännösrajan sisäpuolelle.

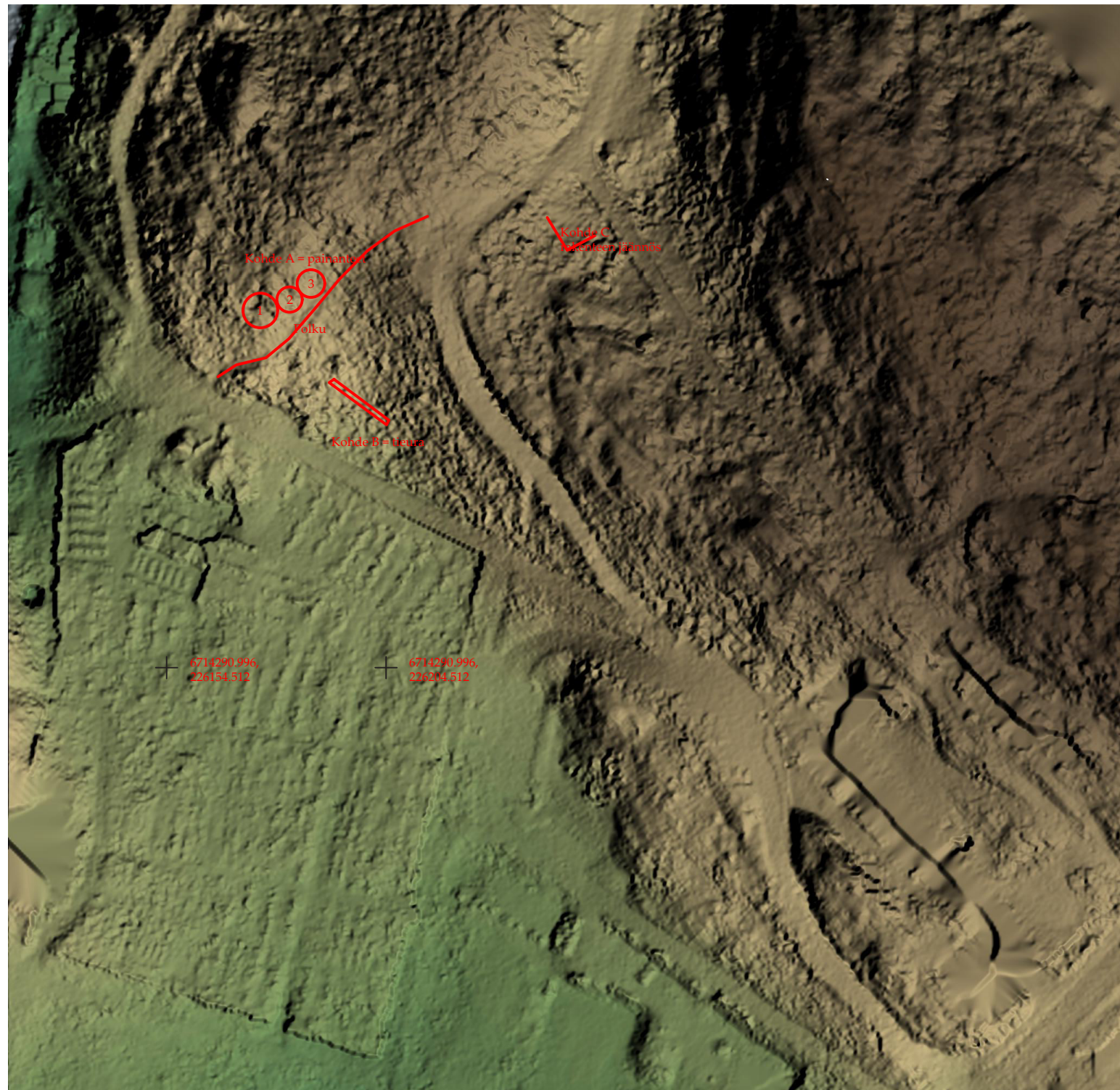
Lisäksi nykyisen muinaisjäännöksen pohjoispuolella Väinöläntien eteläisen risteysalueen reunalta voitiin havaita yhden mahdollisen rakennuksen perustusrakeita.

Varsinaisella inventoinnin kohteella kaavamuutosalueella ei havaittu uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai niiden osia.

Kaarina 1.12.2023

FT Kari Uotila

Muuritutkimus Oy

Kartta 1. Kartan pohja-aineistona Maanmittauslaitoksen ns. 5. pisteen lidaraineisto. Mittakaava on 1:1250. Karttamerkinnyt K.Uotila / Muuritutkimus Oy

MuTu123046Dg_1: Yleiskuva, Inventointialueen kalliainen lakiosa. Koillisesta. K.Uotila

MuTu123046Dg_2: Yleiskuva Naantalin vanhan pappilan rinteestä. Maaston peitteisyys käy ilmi kuvasta. Lännestä. K.Uotila

MuTu123046Dg_3: Yleiskuva. Väinöläntien eteläisen risteysalueen läheisyydessä oleva tasanne ja kiviladelma. Luoteesta. K.Uotila

MuTu123046Dg_4: Väinöläntien eteläpuoleinen kiviladelma, joka näkyy vesakon ja kasvillisuuden joukosta vain osittain. Luoteesta. K.Uotila